

สภาพและความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3

วาริ ลิ่มเส็ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วารี ลิ้มเส็ง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สมุท ขำนาญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เชาว์ มณีวงษ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ดร.สมุท ขำนาญ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 12 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมุท จานาญ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 พร้อมทั้ง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา และรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาทุกท่าน หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่มงาน และเจ้าหน้าที่ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของเขตตรวจราชการที่ 3 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ โดยให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล อำนวยความสะดวกในการเดินทางเพื่อออกเก็บข้อมูล และช่วยให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

วารี ลิมเส็ง

48990129: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมของโรงเรียน/ ความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

วารี ถิ่นเลี้ยง: สภาพและความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 (EXISTING SITUATION AND NEED FOR DEVELOPMENT OF SCHOOL ENVIRONMENT IN INSPECTION BUREAU, REGION 3) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สิริพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., สมุทร ชำนาญ, กศ.ด. 111 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 388 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิดสอบถามความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สถิติที่ใช้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) ในส่วนของความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อม ใช้การแจกแจงความถี่

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่
2. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและทุกรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกตามสถานที่ตั้ง ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p < .05$
4. ความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ลำดับแรกของแต่ละด้าน ได้แก่ ควรเพิ่มสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในโรงเรียน ควรจัดให้มีการไปเรียนนอกสถานที่ที่บรรยากาศดี ๆ ควรมีที่คั่นน้ำดื่มไว้หน้าห้องเรียนทุกห้องเรียน ควรมีการแนะแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ควรมีกิจกรรมสร้างประโยชน์แก่ชุมชน และควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง

48990129: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION;
M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: SCHOOL ENVIRONMENT/ NEED FOR DEVELOPMENT OF SCHOOL
ENVIRONMENT

WAREE LIMSEANG: EXISTING SITUATION AND NEED FOR DEVELOPMENT
OF SCHOOL ENVIRONMENT IN INSPECTION BUREAU, REGION 3, ADVISORY
COMMITTEE: SITTIPON NIYOMSRISSOMSAK, Ed.D., SAMOOTR CHAMNARN, Ed.D.
111 P. 2007.

The purposes of this research were to study and to compare the school environment in Inspection Bureau, Region 3. The sample consisted of 388 students in the upper primary level and the lower secondary level. The research instrument was a set of five-level rating scale and open-ended questionnaires. The data were analyzed through mean, standard deviation, t-test and frequencies analysis.

The results of the study were as follows:

1. The school environment were rated of being at the high level in each particular aspect and in all aspects as a whole which could be put in order of priority as following, teaching and learning, student activity, social group of friends, student service, education to serve learners' expectation and ground and building.
2. The school environment as classified by school size as a whole and each particular aspect were found of being significantly different at the .05 level.
3. The school environment as classified by school location in the municipality and outside the municipality as a whole and each particular aspect were found of being significantly different at the .05 level.
4. The first priority need of each aspect for the development of school environment were; additional relax place, studying outside the classroom, provision of drinking water in front of the classroom, providing future career guidance, setting activities that are beneficial to communities and setting up the upper classman committee to take care of the lower classmen.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานของโรงเรียนเขตตรวจราชการที่ 3.....	9
สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	15
ลักษณะของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	17
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	46
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	98
ภาคผนวก ค.....	108
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนในเขต ตรวจราชการที่ 3.....	45
2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมโดยรวม ทั้ง 6 ด้านของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน.....	52
3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมโดยรวม และรายด้านของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	53
4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่ของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมด้านการเรียน การสอนของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	55
6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมด้านการให้ การบริการผู้เรียนของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	57
7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมด้านการจัด การศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	59
8 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมด้านการจัด กิจกรรมผู้เรียนของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	61
9 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับสภาพแวดล้อมด้านสังคม กลุ่มเพื่อนของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เรียน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	64
11 การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3 จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	65
12 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนด้านอาคารสถานที่.....	66
13 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนด้านการเรียนการสอน.....	67
14 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนด้านการให้บริการผู้เรียน.....	68
15 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน.....	69
16 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน.....	70
17 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนด้านสังคมกลุ่มเพื่อน.....	71
18 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 3.....	109

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
2 โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	14